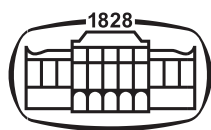

Dusek Tamás – Kotosz Balázs

Területi statisztika

AKADÉMIAI KIADÓ, BUDAPEST

Tartalomjegyzék

Előszó	9
Bevezetés	11
1. A területi statisztika alkalmazási területei és alapkérdései.....	17
1.1. A területi statisztika alkalmazási területei	17
1.2. Az adatok térbeli jellegével összefüggő problémák	19
2. A területi elemzések adatforrásai és típusai	31
2.1. A statisztikai mérés elméleti és gyakorlati kérdései (mérési skálák, standardizálás általában).....	31
2.2. A területi statisztikai adatok jellege.....	34
2.3. Az adatforrások típusai	37
2.4. Az adatok megbízhatósága	38
2.5. Statisztikai következtetésemélet alkalmazása a területi elemzésekben	40
2.5.1. A következtetésemélet alapkérdései.....	42
2.5.2. A statisztikai hipotézisvizsgálat és területi alkalmazásai	44
3. Területi egyenlőtlenségek.....	48
3.1. Területi egyenlőtlenségi mutatók.....	48
3.1.1. A területi polarizáltság mérőszámai	50
3.1.2. A szórás típusú mérőszámok.....	52
3.1.3. A területi megoszlások eltérését mutató indexek (koncentráció)	56
3.1.4. A térbeli szegregáció mérőszámai	65
3.2. A területi egyenlőtlenség változásai (konvergencia)	75
3.2.1. A konvergencia megközelítései	76
3.2.2. A konvergencia mérése	77
4. Kapcsolatvizsgálati módszerek	83
4.1. Minőségi ismérvek közötti kapcsolatok	86
4.1.1. Leíró mutatók	86
4.1.2. Következtető statisztikai eszközök	91
4.2. Sorrendi ismérvek közötti kapcsolatok.....	92
4.2.1. Leíró mutatók	93
4.2.2. Következtető statisztikai eszközök	95
4.3. Mennyiségi ismérvek közötti kapcsolatok	99
4.3.1. Leíró mutatók	99

4.3.2.	Következtető statisztikai eszközök	104
4.4.	Vegyes kapcsolatok	104
4.4.1.	Leíró mutatók	104
4.4.2.	Következtető statisztikai eszközök	105
4.5.	Sokváltozós módszerek	110
5.	Regressziószámítás térparaméteres adatokkal.....	112
5.1.	Kétváltozós lineáris regresszió	113
5.1.1.	A kétváltozós modell.....	113
5.1.2.	Területiség a kétváltozós regressziós modellben	117
5.2.	Többváltozós lineáris regresszió.....	118
5.2.1.	A többváltozós lineáris regressziós modell.....	118
5.2.2.	Modelldiagnosztika	120
5.2.3.	Speciális többváltozós problémák	122
5.2.4.	Speciális magyarázó változók	123
5.3.	Nem lineáris regresszió.....	128
5.3.1.	Adattranszformációval becsülhető nem lineáris regresszió	129
5.3.2.	Speciális eredményváltozók a regresszióban.....	130
5.4.	A földrajzilag súlyozott regresszió és a térbeli autoregresszió.....	134
6.	Pontalakzatok elemzése.....	137
6.1.	Pontalakzatok a térkutatásban.....	138
6.2.	A sűrűség és a területi centralitás mutatói.....	144
6.3.	A potenciálmodell	151
6.4.	A területi szóródás és irányultság mutatói.....	154
6.5.	Kvadrátanalízis	166
6.6.	Pontok közötti távolságokon alapuló módszerek	171
7.	Területegységek elemzése alakmutatókkal	176
7.1.	Az alakjellemzők és az alakmutatók csoportjai.....	178
7.2.	A kompaktság mutatói.....	181
7.3.	Az alak további mutatói	190
8.	Területi hálózatok elemzése	194
8.1.	A hálózatok gráfelméleti szempontú tipizálása.....	197
8.2.	Egyedi csomópontok gráfelméleti mérőszámai.....	198
8.3.	Összhálózati gráfelméleti mérőszámok	200
8.4.	Földrajzi sajátosságokat is figyelembe vevő hálózati mutatók	206
8.5.	A közlekedési hálózatok sűrűségmutatói	209
8.6.	Különbéle távolságok összehasonlítása	210
8.7.	Az elérhetőség mutatói	221
9.	A területi autokorreláció	225
9.1.	A területi autokorreláció jelentősége.....	225
9.2.	A szomszédsági kapcsolatok megállapítása.....	228
9.3.	A területi autokorreláció mérőszámai.....	233
9.4.	Területi autokorreláció bináris változóknál	241

10.	Távolságmátrix használatán alapuló kétdimenziós módszerek	247
10.1.	A gravitációs modell.....	247
10.1.1.	A gravitációs modell alapvonalai	247
10.1.2.	A tömeg és a testek meghatározása	250
10.1.3.	A távolság meghatározása.....	251
10.1.4.	A modell alkalmazási feltételei és általános területei.....	252
10.1.5.	A modell kalibrálása.....	253
10.2.	A többdimenziós skálázás	255
10.3.	Alakzatok összehasonlítása kétdimenziós regresszióval.....	263
	Irodalom	274